

ע"פ 49476/11-18 - צארלס שלום זמור נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

15 מאי 2019

עפ"ג 49476-11-18

לפני:
כב' השופט יעקב שפסר, סג"נ - אב"ד
כב' השופט שמואל בורנשטיין,
כב' השופטת מיכל ברק נבו
המערער
נגד
המשיבה
צארלס שלום זמור
מדינת ישראל

פסק דין

פתח דבר

1. המערער הורשע, על פי הודאתו, בת"פ 63696-02-18 (בית משפט השלום בראשון לציון) בעבירה של ייבוא סם מסוכן, לפי סעיפים 19 ו-13(א) לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973 (להלן: "**פקודת הסמים**") ונדון לעונשים הבאים: מאסר בפועל בן 11 חודשים; מאסר על תנאי בן 6 חודשים למשך 3 שנים לבל יעבור עבירה מסוג פשע לפי פקודת הסמים; קנס בסך 5,000 ₪ או 25 ימי מאסר תמורתו; התחייבות בסך 10,000 ₪ למשך 3 שנים מיום שחרורו לבל יעבור עבירה מסוג פשע לפי פקודת הסמים או 20 ימי מאסר תמורתה.

2. המערער מלין על חומרת העונש וטוען כי יש לקצר את עונש המאסר שנגזר עליו כדי שיכול לרצותו בעבודות שירות.

רקע

3. על פי עובדות כתב האישום, המערער, אזרח ותושב צרפת, הגיע ביום 23.2.2018 לישראל מצרפת, בטיסה שעברה דרך ציריך, כשבחזקתו מזוודה ובתוכה סם מסוכן מסוג חשיש במשקל כולל של 2774.91 גרם נטו, מחולק ל-28 אריזות פלסטיק מסוגים שונים ובמשקלים שונים.

4. לאחר שהורשע, הופנה המערער על פי בקשתו לממונה על עבודות השירות ונמצא כשיר לביצוע עבודות שירות.

5. בשלב הטיעונים לעונש, ביקש ב"כ המערער להפנות את המערער לשירות המבחן לצורך הכנת תסקיר. ב"כ המשיבה התנגדה לבקשה זו, הן לאור העובדה שבאותה תקופה לא הייתה למערער אזרחות ישראלית והן לאור הבהרה שקיבלה מקצינת המבחן המחוזית, לפיה לא ניתן להציג מתווה שיקומי טיפולי שעה שהנאשם הוא אזרח זר. לאור האמור, קבע בית המשפט קמא שאין מקום להפנות את המערער לשירות המבחן. בהמשך ההליך נמסר כי המערער הסדיר את אזרחותו הישראלית והוא אף פנה לעריכת "תסקיר פרטי".

על פי התסקיר הפרטי, המערער מסר כי הוא מעולם לא השתמש בסמים וכי טרם האירוע, עבד באופן רציף וקבוע בצרפת, התפרנס בכבוד וניהל אורח חיים נורמטיבי. המערער תומך בהוריו, שנשארו בצרפת, ומטפל באביו החולה. העובדת הסוציאלית, עורכת התסקיר, התרשמה שמדובר באדם צעיר, בעל אינטליגנציה תקינה, ללא דפוסי חשיבה והתנהגות עבריינית מופנמים, אשר לוקח אחריות מלאה על העבירה ומביע מוטיבציה לשיקום חייו. רמת הסיכון לגבי המערער הוערכה כנמוכה, אל מול סיכויי השיקום כגבוהים והומלץ ליתן עדיפות להיבט השיקומי בעניינו.

גזר הדין של בית המשפט קמא

6. בית משפט קמא התייחס לערכים המוגנים ולמידת הפגיעה בהם בהקשר של עבירת הסמים בה הורשע המערער, והדגיש את כמות סם הגדולה, התכנון וההיערכות שקדמו לעבירות. הובהר, כי יש לנקוט ענישה משמעותית כלפי יבואני סמים עקב תרומתם המרכזית להפצת הסם וכי כתוצאה מביצוע העבירה עלול היה להיגרם נזק גדול ביותר.

בית משפט קמא ציין כי ההסברים שניתנו על ידי המערער כרקע לביצוע העבירה במסגרת התסקיר הפרטי בעייתיים, בעיקר כיוון שזכרם לא בא בכתב האישום וכי קשה לקבל את הטענה שלפיה גורמים עלומים הפקידו בידי המערער סם בכמות כה רבה ובשווי רב, על סמך היכרות שטחית בלבד.

7. אשר לטענת המערער, שלא נבדקה על ידי השוטרים, לפיה הוא אמור היה להעביר את הסם לאדם מסוים שהמתין לו בשדה התעופה, קבע בית המשפט קמא כי גם אם יש ממש בטענה, הדבר מצביע על התרשלות המשטרה בטיפול באירוע בלבד, ואין בה כדי להשליך על מידת האשם של המערער, שהשלים את העבירה ברגע שנחת בארץ עם הסם. ממלא גם תחת ההנחה לפיה המערער היה אמור להעביר את כל כמות הסם לאדם אחר, ולא למכור אותו בעצמו, לא היה בכך כדי לשנות את דרגת החומרה הגבוהה של מעשיו, שכן כך או כך הסם אמור היה להיות מופץ.

בית משפט קמא ציין כי המערער אמור היה לקבל סך של 3,000-4,000 יורו, עובדה שמעמידה באור בעייתי את טענתו שאוים להעביר את הסם, וגם תחת ההנחה לפיה היה מאוים, הרי שהיתה לו יכולת להימנע מביצוע המעשה ושליטה מלאה על מעשיו.

8. באשר למדיניות הענישה, בית משפט קמא ציין שיש להעמיד את שיקולי הגמול וההרתעה במוקד הענישה ולפיכך היא כוללת, ככלל, מאסר בפועל.

9. נוכח כל האמור, נקבע כי מתחם העונש ההולם, בנסיבות המקרה של ייבוא סם מסוכן מסוג חשיש בכמות

של כ - 3 ק"ג, נע בין 8 ל-20 חודשי מאסר בפועל.

10. בית משפט קמא לא מצא לנכון לחרוג מהמתחם לקולא. עם זאת קבע כי נסיבותיו האישיות של המערער, הודאתו במיוחס לו, גילו הצעיר, הבעת החרטה ולקחת האחריות, מצדיקים הטלת עונש בסמוך לתחתית המתחם. לצד זאת, הצורך בהרתעת הרבים ובהעברת מסר עונשי חד משמעי שאינו מתפשר, מעמיד את עונשו בחלק הנמוך-בינוני של המתחם.

טענות המערער

11. בית משפט קמא שגה בכך שחרג ממדיניות הענישה הנוהגת וגזר עליו עונש חמור למדי, תוך התעלמות או אי מתן משקל מספק לשיקולים חשובים.

12. המערער הדגיש כי בעת האירוע הוא היה בן 22, תושב ואזרח צרפת, שהגיע ארצה לקראת חתונת אחיו. המערער נעדר עבר פלילי, כעולה מהרישום הפלילי הצרפתי, וטרם מעצרו עבד כאיש מכירות בצרפת וניהל אורח חיים נורמטיבי, תוך תמיכה בהוריו שנשארו בצרפת. אביו חולה לב קשה והוא מטפל בו באופן סדיר. המערער הוא ספורטאי ואינו צורך סמים מכל סוג שהוא.

לדבריו, מאז מעצרו הופסקו חייו לחלוטין, כאשר כל הנזק שנגרם לו עקב היותו תושב צרפת - כגון הוצאות שהייה במדינה זרה, איבוד מקור פרנסתו, חוסר האפשרות לסעוד את אביו החולה - לא הובא בחשבון על ידי בית המשפט קמא, כך שהמערער למעשה הופלה עקב היותו אזרח זר.

13. כשהתבקש לשלוח את המערער לתסקיר שירות מבחן הוא סורב מספר פעמים, גם לאחר שהמערער הסדיר את אזרחותו הישראלית.

14. משניתנה למערער האפשרות להתבטא בצרפתית ובהזדמנות הראשונה בעת מעצרו, נטל אחריות למעשיו ואף מסר לחוקריו כי מחכה לו אדם בנתב"ג לו אמור היה למסור את הסם. המערער אף מסר לחוקרים את הסיסמא שבאמצעותה היה אמור לזהות את אותו אדם, אך עקב רשלנות החוקרים לא בוצעה פעולה כלשהי כדי למצות את המידע החשוב ונחסמה בפני המערער האפשרות לאמת את גרסתו, כפי שטען מלכתחילה, כי אולם על ידי גורמים בצרפת כדי לבצע את אשר ביצע. בית משפט קמא שגה משהכיר ברשלנות השוטרים אך דחה כל השלכה מכך על הגנת המערער.

15. עוד ראוי לשקול לטובת המערער את העובדה שבקיץ האחרון, הציל אדם ממוות מטביעה תוך סיכון חייו. אדם כזה, נכון שירצה את עונשו בצורה מועילה שתעזור לחברה, בעבודות שירות.

טענות המשיבה

16. נוכח חומרת העבירה, לא נכון להשית בנסיבות העניין מאסר לריצוי בעבודות שירות.

17. העובדה שהמערער הוא אזרח צרפתי שניצל את ויזת התיר ונכנס למדינה בכדי לייבא סמים מהווה נסיבה לחומרה.
18. אשר לטענת המערער לפיה הוא אולץ ואיום להעביר את הסם, בית המשפט קמא התייחס לכך וציין שגם אם יקבל את הטענה, למרות שלא הוכחה, עדיין היתה למערער הבינה והבגרות לסרב.
19. אמנם המערער נעדר עבר פלילי אך הדבר אופייני לרוב תיקי הבלדרים ובפסיקה נקבע זה מכבר כי בלדר הוא חוליה מהותית בשרשרת הסם.
20. בית משפט קמא נתן דעתו לאותו מחדל חקירתי בגזירת עונשו של המערער, ובהתחשב בין היתר בשיקול זה מיקם את עניינו של המערער בתחתית המתחם שקבע.

דין והכרעה

21. לא ניתן להקל ראש במעשיו של המערער. אנו סבורים כי בית המשפט קמא קבע נכונה את הערכים המוגנים של שמירה על הציבור והגנה על בריאותו מפני נזקי השימוש בסמים מסוכנים, וכן של מניעת הנזקים העקיפים שנגרמים כתוצאה מהשימוש. בערכים אלו פגע המערער פגיעה ממשית, בהתחשב בכמות הסם הגדולה אותה ייבא מחו"ל.
- עם זאת, נראה לנו כי נסיבותיו המיוחדות של המערער, שיפורטו מיד, מצדיקות באופן חריג הקלת מה נוספת בעונש המאסר שנגזר עליו.
22. כידוע, הענישה היא לעולם ענישה אינדיוידואלית הנגזרת מהנסיבות והשיקולים הפרטניים שבכל מקרה לגופו.

ראו את האמור בע"פ 1987/15 דורי נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (17.8.2015):

"...מלאכת קציבת העונש איננה בגדר יישום נוסחה אריתמטית מדויקת, אלא פרי איזונים בין מכלול רחב של נתונים ושיקולים הצריכים לעניין. "עקרונות הענישה משלבים ערכים חברתיים כלליים לצד נסיבות אישיות קונקרטיות של הנאשם, בין כאלה הקשורות בביצוע העבירה ובין כאלה שאינן קשורות בביצוע העבירה. הענישה היא לעולם ענישה אינדיוידואלית הנגזרת מהנסיבות והשיקולים הפרטניים שבכל מקרה לגופו. (ע"פ 7552/14 יוסף אגבאריה נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (23.6.2015))."

23. בראש ובראשונה נתנו דעתנו לכך שטענת המערער, לפיה הוא אמור להעביר את הסם לאדם מסוים הממתין לו בשדה התעופה, לא נבדקה כלל על ידי השוטרים, באופן שפגם ביכולתו של המערער לאמת את גרסתו ולשפוך אור על אודות מידת מרכזיותו של המערער בשרשרת הפצת הסם. אמנם, בית המשפט קמא היה ער לטענה זו ואולם מצא לראות בה אלמנט הקשור לרשלנות המשטרה בלבד ולא למידת אשמו של המערער. אכן, במישור העקרוני אין בכך כדי להפחית ממידת אשמו של המערער, ואולם סבורים אנו שהיה מקום לתת

בכל זאת, על רקע נסיבות העניין, משקל מסויים לשיתוף הפעולה של המערער עם המשטרה ולמידע שמסר מיד בחקירתו, שהיה בו אולי כדי להביא לגילוי ומניעה רחבים יותר של עבריינות הסמים, שנמנעו אך בשל מחדל הרשות.

24. עוד יש להביא בחשבון את העובדה שנמנעה מהמערער אפשרות לקבלת תסקיר שירות המבחן, והוא סורב פעמיים, בשל כך שטרם הסדיר באותה עת את אזרחותו הישראלית. כתוצאה מהאמור עוכבה ונמנעה למעשה אפשרות בחינת שאלת שיקומו, כמקובל בנוגע לנאשמים מסוגו של המערער. אמנם המערער הביא חוות דעת מטעם עובדת סוציאלית פרטית, ואולם לא ניתן לה משקל כפי שניתן בדרך כלל לתסקירי שירות מבחן, וערכה התקבל כעדות אופי מטעמו ומטעם בני משפחתו בלבד. גם עניין זה יש להביא לזכותו של המערער שהסדיר מעמדו. הבאנו בחשבון את התרשמות העובדת הסוציאלית, שערכה את התסקיר הפרטי בעניינו של המערער, ולפי התרשמות זו רמת הסיכון להישנות עבירות בעניינו נמוכה וסיכויי השיקום שלו גבוהים. כן הבאנו בחשבון את קביעות בית המשפט קמא בהקשר זה: **"הנאשם אינו צרכן סמים ועל כן אינו זקוק להליך גמילה. מהתרשמותי מהנאשם, ספק בעיני עד כמה יתפתה לבצע עבירה דומה פעם נוספת ועל כן יש סיכוי של ממש שישתקם, בין אם יעבור הליך שיקומי ובין אם לאו"** (פסקה 20 לגזר הדין).

25. ולבסוף, לא נעלמה מעינינו הטענה כי המערער הציל אדם זר מטביעה, תוך שהוא מסכן את חייו, וזקפנו גם אותה לזכותו.

26. כל זאת, לצד שיקולים נוספים, ובהם - הודאתו של המערער במיוחד לו, העדר כל מעורבות נוספת בפלילים וכן נטילת האחריות והבעת החרטה מצדו - מטים את הכף אל עבר הקלה במידת מה בעונשו של המערער, וכל זאת בגדר המתחם שקבע בית המשפט קמא.

27. לאור כל האמור לעיל, ומבלי שהדבר ישמש תקדים במקרים אחרים, אנו מקבלים את הערעור באשר לרכיב המאסר וקובעים כי המערער ירצה 9 חודשי מאסר, מאחורי סורג וברית, וזאת חלף העונש שהוטל עליו בבית המשפט קמא.

יתר חלקי גזר הדין בת"פ 63696-02-18 יעמדו בתוקפם.

ניתן היום, י' אייר תשע"ט, 15 מאי 2019, בנוכחות הצדדים.

מיכל ברק נבו, שופטת

שמואל בורנשטיין, שופט

יעקב שפסר, שופט, סג"נ, אב"ד